

Mishnah Hullin, chapter 4

משנה חולין פרק ד

(1) If an animal was in difficult labor [and therefore, its owner would want to slaughter it, before it would die] and the fetus put forth its foreleg and then withdrew it [back into the mother's womb before the slaughter], it [the part of the fetus which had always remained within the womb] may be

eaten [via the slaughtering of the mother; the foreleg itself however, once it left the confines of the mother's womb, is always considered *treifah* and even after the birth of the calf, slaughtering will not remove the *treifah* status, from the foreleg]. If it put forth its head, even though it withdrew it [back into the womb], it is considered as having been born [and requires its own slaughter in order to be eaten]. Whatever is cut off from the fetus within the womb [and left inside, (a practice employed to ease birthing when the mother was in danger)] may be eaten [with the slaughter of the mother and is not prohibited as **אבר מן החי** — a limb separated from a living animal], but whatever is cut off from the spleen, or kidneys [in the body of an animal to be slaughtered, and left inside when actually slaughtered afterward], may not be eaten. This is the general rule: That which is part of the body [of the animal, if severed and left inside] is forbidden [as **אבר מן החי**], but that which is not part of the body [i.e. parts of the fetus] is permitted [via the slaughter of the mother].

(2) If an animal was in difficult labor with its firstborn, one may cut off each limb

רבנו עובדיה מברטנורא

א בהמה המקשה כו' מותר באכילה. העובר כולו ואפילו מקום חתך של אבר. דאם הוציא ידו ולא החזירה, צריך להניח ממה שבפנים לצד החיצון ולחותכו, שמקום החתך הבודל החיצון והפנימי אסור, מפני שהוא עומד על שפת הרחם. אבל החזירה אין צריך לחתוך לצד פנים, אלא מצמצם וחותך ומקום חתך מותר. דמאי טעמא נאסר האבר כשיצא לחוץ, משום ובשר בשדה טריפה, בשר שיצא חוץ למחיצתו שהוא לו שדה, טריפה. מה טריפה כיון שנטרפה שוב אין לה היתר, אף בשר כיון שיצא חוץ למחיצתו שוב אין לו היתר. ומקום חתך לא יצא חוץ למחיצתו, הלכך מותר כשהחזירה קודם שחיטה, דקרינן ביה בהמה בבהמה תאכלו: **הרי הוא כילוד**. ותו לא מהני ליה שחיטת אמו, וצריך שחיטה לעצמו אם נמצא חי. ואם נמצא מת הרי הוא כנבילה: **חותך מעובר שבמעיה**. והניח החתיכה בתוכה, מותר בשחיטת הבהמה ולא נאסר משום אבר מן החי: **מן הטחול ומן הכליות**. של בהמה עצמה: **אסור באכילה**. ואע"פ שהניחו בבהמה לא הותר בשחיטתה. ולהכי נקט טחול וכליות, משום דמידי דלא מיטרפא בהו הוא: **ב המבכרת המקשה לילד**. בפרט רחם שלה, מותר

א בהמה המקשה לילד והוציא העבר את ידו והחזירה, מותר באכילה. הוציא את ראשו, אף על פי שהחזירו, הרי זה כילוד. חותך מעבר שבמעיה, מותר באכילה. מן הטחול ומן הכליות, אסור באכילה. זה הכלל, כל דבר שהוא גופה, אסור. שאינו גופה, מותר: **ב המבכרת המקשה לילד, מחתך אבר אבר**

[as it comes out], and throw it to the dogs [since it is not considered as having been born and hence is not sanctified as a firstborn until the majority of the body has come forth]. If the greater portion [of the animal (or its head)] came forth [at one time, and he cut it], it must be buried [the animal is considered having been born and is

ומשליך לַפְּלָבִים. יֵצֵא רֶבּוּ, הָרִי זֶה יִקְבֵּר, וּנְפֹטְרָה מִן הַבְּכוֹרָה: גַּבְהֶמָה שְׁמַת עֶבְרָה בְּתוֹךְ מַעֲיָה וְהוֹשִׁיט הָרוּעָה אֶת יָדוֹ וְנִגְעָ בּוֹ, בֵּין בְּבַהֲמָה טְמֵאָה, בֵּין בְּבַהֲמָה טְהוֹרָה, טְהוֹר. רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר, בְּטֵמֵאָה, טְמֵאָה. וּבִטְהוֹרָה, טְהוֹר. הָאֵשֶׁה שְׁמַת וְלָדָה בְּתוֹךְ מַעֲיָה וּפְשָׁטָה חִיָּה אֶת יָדָהּ וְנִגְעָה בּוֹ, הַחִיָּה טְמֵאָה טְמֵאָת שְׁבַעָה, וְהָאֵשֶׁה טְהוֹרָה עַד

sanctified as a firstborn and one may not derive any benefit from it] and [in either of the two cases] she is now exempt from the law of the firstborn [i.e., any subsequent calf is not sanctified as the firstborn].

(3) If a fetus had died within the womb [of its mother] and the shepherd put his hand inside the womb and touched it [the fetus], he is pure [i.e., he does not become ritually impure as one who touches a dead animal] whether it was a kosher or non-kosher animal species. Rabbi Yose HaGalili says: If it was a non-kosher animal species, he would be impure and if it was a kosher animal, he would be pure. If the fetus of a woman died within the womb of its mother and the midwife put in her hand and touched it, [as a Rabbinical precaution] the midwife is rendered impure for seven days [the Rabbis feared the possibility that the head of the fetus was actually protruding from cervix when she touched it],

רבנו עובדיה מברטנורא

לחתוך אבר אבר כשהוא יוצא ראשון ראשון: ומשליך לכלבים. דכל כמה דלא נפק רובא לא קדיש: יצא רובו. כאחד, וחתכה: הרי זה יקבר. דביציאת הרוב חלה קדושה עליו, דקרינן ביה אשר יולד: ונפטרה מן הבכורה. שהבא אחריו אינו בכור, בין שיצא ראשון אבר אבר ובין שיצא רוב כאחד, דהא שני לאו פטר רחם הוא: גַּבְהֶמָה טְהוֹרָה טְהוֹר. מקל וחומר ומה אם הועילה לו מחיצת אמו להתיירו באכילה בשחיתתה אע"פ שהוא מת, לא תועיל לו כשהיא חיה לטהרו מלטמא. ובהמה טמאה מנלן, דאמר קרא (ויקרא יא) וכי ימות מן הבהמה, זו בהמה טמאה. אשר היא לכם לאכלה, זו בהמה טהורה. איתקש בהמה טמאה לבהמה טהורה, מה בהמה טהורה עוברת טהור, אף בהמה טמאה עוברת טהור: ר' יוסי הגלילי אומר בטמאה טמא. ומפיק לה מקרא דכתיב (שם ה) או נפש אשר תגע בכל דבר טמא או נבלת חיה טמאה או נבלת בהמה טמאה, וכי נבלת בהמה טמאה מטמאה, ונבלת בהמה טהורה אינה מטמאה, אלא איזה, זה עובר שבטמאה טמא, ובטהורה טהור מקל וחומר. ובטמאה טמא דליכא קל וחומר ולא דרשינן הקישא. ואין הלכה כר' יוסי: החיה טמאה טומאת שבעה. ומדרבנן, גזירה שמא יוציא העובר את ראשו חוץ לפרוודור והרי הוא כילוד ומטמא, והחיה סבורה שעדיין הוא במעיה ואתי לטהורי. אבל ברועה שהושיט ידו למעי בהמה דקתני מתניתין טהור, ליכא למגור הכי, מפני שהרחם של בהמה גלוי וכי מפיק חזי ליה: והאשה טהורה

but the mother is pure until the fetus comes out [of the cervix, since one does not become defiled internally].

(4) If an animal was in difficult labor and the fetus put forth its forelimb and a person immediately cut it off [to ease the labor], and then slaughtered its mother, [even though the foreleg itself is defiled,] the flesh [of the fetus] is pure. If he slaughtered its mother [first] and then cut it off [i.e., the protruding foreleg], the flesh [of the fetus] is impure, like meat which had touched a carcass [*neveilah*, which is a Biblical defilement, since the flesh of the fetus touched the foreleg after the slaughter of the mother], these are the words of Rabbi Meir. But the Sages say: It is impure like that which has touched a slaughtered *treifah* [animal, a Rabbinical defilement for consecrated items], for just as we find that the slaughtering of a *treifah* animal renders it pure [even though it may not be eaten] so too, the slaughtering of an animal should render the [protruding] limb pure [even though it is prohibited to eat (as in Mishnah 1 above)]. Rabbi Meir replied to them, No [these are not similar cases], for when you say that the slaughtering of a *treifah* [animal] renders it pure, you are rendering pure [only the animal] itself, but can you say that it will render pure the limb which is not part of [the animal] itself? [And] from where do we know that the slaughtering of a *treifah* animal renders it pure [altogether]? [Should we not argue the following, Both] a non-kosher species and a *treifah* animal may not be eaten, then [why don't we say, that] just as slaughtering does not render a

רבנו עובדיה מברטנורא

עד שיצא הולד. דאשה מרגשת בעצמה כשמוציא ראשו חוץ לפרוודור, ולא אתי לטהורי: **ד הבשר טהור.** בשר העובר טהור, שאין בהמה מקבלת טומאה מחיים: **הבשר מגע נבילה.** בשר העובר מגע אבר מן החי, שהוא מטמא כנבילה: **מגע טריפה שחוטה.** שהשחיטה אע"פ שאינה מתרת האבר באכילה, מטהרתו מידי נבילה והויא כטריפה שחוטה שאינה מטמאה מן התורה אלא מדרבנן במוקדשין: הכי גרסינן: **אף שחיטת בהמה תטהר את האבר.** ולא גרסינן את העובר: **לא אם טיהרה שחיטת טריפה אותה.** מן הדין הוא שהרי דבר גופה: **ומנין לטריפה ששחיטתה מטהרתה.** דשמא אינה מטהרתה ומן הדין אינה מטהרתה, שבהמה טמאה אסורה באכילה וטריפה אסורה באכילה, ומה טמאה אין שחיטתה מטהרתה מלטמא, דהכי תניא בתורת כהנים, לכל הבהמה

שִׂצֵא הוֹלֵד: ד בְּהֵמָה הַמְקֻשָּׁה לֵילֵד וְהוֹצִיא עֶבֶר אֶת יָדוֹ וְחִתְּקָה וְאַחַר כֵּךְ שָׁחַט אֶת אִמּוֹ, הַבֶּשֶׂר טָהוֹר. שָׁחַט אֶת אִמּוֹ וְאַחַר כֵּךְ חִתְּקָה, הַבֶּשֶׂר מִגַּע נִבְלָה, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחִכְמִים אוֹמְרִים, מִגַּע טְרִפָּה שְׁחוּטָה. מֵה מְצִינּוּ בַטְרִפָּה שִׁשְׁחִיטָתָה מִטְהַרְתָּה, אִף שְׁחִיטַת בְּהֵמָה תִּטְהַר אֶת הָאָבֶר. אָמַר לָהֶם רַבִּי מֵאִיר, לֹא, אִם טְהַרְהָ שְׁחִיטַת טְרִפָּה אוֹתָהּ דְּבָר שְׂגוּפָה, תִּטְהַר אֶת הָאָבֶר דְּבָר שְׂאִינּוּ גוּפָה. מִנֵּינ לְטְרִפָּה שִׁשְׁחִיטָתָה מִטְהַרְתָּה, בְּהֵמָה טְמֵאָה אֲסוּרָה בְּאֲכִילָה, אִף טְרִפָּה אֲסוּרָה בְּאֲכִילָה. מֵה בְּהֵמָה טְמֵאָה אֵין שְׁחִיטָתָה

non-kosher species pure [its carcass defiles even if slaughtered properly] so too, slaughtering should not render a *treifah* animal pure? [The reply,] No, [you cannot compare the two, for] if you said this [that the slaughter will not render pure], regarding a non-kosher species, [You may also state, that the reason for this is] because it never was fit for slaughter, but can you say this [that slaughter will

מטהרתה, אף טרפה לא תטהרנה שחיטתה. לא. אם אמרת בבהמה טמאה שלא היתה לה שעת הכשר, תאמר בטרפה שחיטתה לה שעת הכשר. טול לך מה שהבאת, הרי שנולדה טרפה מן הבטן מנין. לא. אם אמרת בבהמה טמאה שכן אין במינה שחיטה, תאמר בטרפה שיש במינה שחיטה. בן שמונה חי, אין שחיטתו מטהרתו, לפי שאין במינו שחיטה: ה' השוחט את הבהמה ומצא בה בן שמונה חי או מת, או בן תשעה מת, קורעו ומוציא את

not render pure] also regarding a *treifah* animal, something which was, at one time, fit for slaughter?! However, take away this argument which you have put forward! For [if this argument were true], from where would we know [that the slaughter renders pure] regarding an animal that was born *treifah* from the womb [since it too, never had a time when it was fit for slaughter]?! [Substitute therefore, this argument,] No, if you said this [that the slaughter will not render pure], regarding a non-kosher species, that is because it belongs to a species to which slaughter does not apply, but can you say this [that slaughter will not render pure] also regarding a species to which slaughter does apply?! [Therefore,] the slaughtering of a live eight month's birth does not render it pure since [an eight month premature calf is not viable, it does not become permissible to eat through slaughter, therefore] slaughtering does not apply to its kind [and it would defile as a carcass].

(5) If a man slaughtered an animal and found in it, an eight month fetus, either living or dead, or a dead nine month fetus, he need only tear it open and let the blood flow out [its *heilev* (forbidden fats) does not have to be removed], and it becomes permitted with the slaughter of its mother (as in Mishnah 1)]. If he

רבנו עובדיה מברטנורא

אשר היא מפרסת פרסה וגו', כל הנוגע בהם יטמא, להביא בהמה טמאה שלא תטהרנה שחיטתה: תאמר בטריפה שהיתה לה שעת הכשר. דכיון דחל עלה תורת שחיטה, תו לא פקעה מינה והוא בכלל שאר צאן ובקר: טול לך מה שהבאת. טול מכאן ראייה זו שהבאת: הרי שנולדה טריפה מן הבטן מנין. שתטהרנה: שיש במינה שחיטה. הלכך לא נפקא מכלל צאן ובקר. אבל בן שמונה חי שנולד מבהמה חיה אין לנו במה לטהר אפילו נשחט, לפי שאינו בכלל בקר וצאן. והלכה כחכמים: בן שמונה חי. אם נולד ושחטו, אין שחיטתו מטהרתו מידי נבילה, שאין שחיטה מועלת בבן שמונה. אלא כשהוא במעי אמו נותר בשחיטת אמו: ה' ומוציא את דמו. דחלבו בלבד הוא

found in it a living nine month fetus, [it is an independent animal and] it must be slaughtered and [if he slaughtered it the same day as its mother,] he would thereby incur the penalty for [infringing the law of “you must not slaughter] the (mother) animal and its offspring [in one day”

(Leviticus 22:28)] these are the words of Rabbi Meir. But the Sages say: The slaughtering of its mother renders it permitted [the Sages maintain that, only a full term and its subsequent birth renders it independent of its mother, however, by Rabbinic decree, once the calf walks on the ground, it requires slaughtering]. Rabbi Shimon Shezuri says: Even if it is eight years old and is plowing the field the [previous] slaughtering of its mother renders it permitted [and there is no Rabbinic decree requiring slaughter]. If he ripped it open [i.e., butchered it without proper slaughter] and found in it a living nine month fetus, [everyone agrees that] it must be slaughtered, since its mother has not been slaughtered.

(6) If the [hind] legs of an animal were cut off below the [knee] joint it is permitted; if [cut off] above the [knee] joint it is *treifah*. So too, if the juncture of the tendons [which is located above the knee joint] was gone, [even though no bone was missing, it is *treifah*]. If the bone [beneath the knee joint] was

רבנו עובדיה מברטנורא

דשרי. כדתניא בתורת כהנים, כשהוא אומר חלב ושתי כליות באשם שאין צריך לומר דמקל וחומר הוה ילפינן לה, ומה שלמים שאין כל מינן טעון אליה, הרי הן טעונים חלב ושתי כליות. אשם שכל מינו טעון אליה, אינו דין שיטענו חלב ושתי כליות. ומה תלמוד לומר. אלא לומר לך מה חלב ושתי כליות האמור באשם מוצא מכלל שליל, שאינך יכול לומר חלב שליל הנמצא באשם יקריב, שהרי אין אשם בא נקבה, אף כל אפילו בקרבנות הבאים נקבה, חלב האמור בהן מוצא מכלל שליל. וכיון דאין חלב שליל קרב בכל הקרבנות, שרי באכילה. אבל דמו לא גרע מדם האיברים דקיימא לן במסכת כריתות דם האיברים עובר בלא תעשה: **טעון שחיטה**. דחדשים גרמי לשוייה בהמה באנפי נפשה ולא אתרבי מכל בבהמה תאכל: **וחייב באותו ואת בנו**. שלא ישחטו ביום ששחט את אמו: **וחכמים אומרים שחיטת אמו מטהרתה**. דחדשים ולידה גרמי: **ר' שמעון שזורי** כו'. לדברי חכמים כיון שהלך על גבי קרקע טעון שחיטה מדרבנן, דאתי לאחלופי לאכול בהמה בלא שחיטה. ור' שמעון שזורי מתיר אפילו לאחר שהפריס על גבי קרקע. והלכה כחכמים: **קרעה**. לבהמה בלא שחיטה: **ו בהמה שנחתכו רגליה**. האחרונים: **מן הארכובה ולמטה**. שלשה עצמות בירך. התחתון הוא עצם הנחתך עם הפרסות כשמפשיטין הבהמה ואותה רכובה נקראת ארכובה הנמכרת עם הראש, ובלשון לעז קורין אותו פרק יינוקלו, ובערבי דוקבא. ולמעלה הימנה עצם האמצעי וצומת הגידים בתחתיתו סמוך לפרק ארכובה הנמכרת עם הראש. והעליון היא קולית התחובה

broken but the greater part of the flesh [around the fracture] remained, it is rendered pure [and may also be eaten] by the slaughtering; otherwise, it is not rendered clean [i.e., it is not permitted

to be eaten] by the slaughtering [this Rabbinic prohibition (according to Rashi Hullin 74a), is based on the verse: "You must not eat flesh that was torn off in the field," (Exodus 22:30) this includes any limb or flesh that hangs loose].

רכבו עובדיה מברטנורא

באליה. והפרק שבין סוף הקולית לראש העצם האמצעי ניכר ונראה בגמל כשהוא רובץ יותר מבשאר בעלי חיים. ומן הארכובה ולמטה דקתני במתניתין שהיא כשרה היינו מתחילת הארכובה הנמכרת עם הראש ולמטה, ומן הארכובה ולמעלה דהיינו מסוף העצם האמצעי שהוא מקום צומת הגידים בכל מקום שנחתך הרגל משם ולמעלה טריפה: **וכן שניטל צומת הגידין.** אפילו לא נחתך הרגל שלא נשבר העצם אלא שניטל צומת הגידים, טריפה. כך פירשו קצת אמוראים משנה זו בגמרא. ושיטה זו תפסו רבותי עיקר והורו שבכל מקום שנחתך הרגל למעלה מהארכובה התחתונה שקורין בלע"ז יינוקל"ו בין במקום צומת הגידין בין למעלה מצומת הגידין, טריפה. אבל רמב"ם ורב אלפס רבו, תפסו עיקר הפירוש האחר שמפרש מן הארכובה ולמטה כשרה, מן הארכובה ולמעלה פסולה, דהכי קאמר, למטה מהארכובה העליונה שהיא הקולית התחובה באליה, ולא למטה מיד הסמוך לו אלא למטה מעצם האמצעי כולו דהיינו בעצם התחתון, ודאי כשרה. למעלה מן הארכובה דהיינו בקולית, ודאי טריפה כל מקום שיחתך. **וכן שניטל צומת הגידין,** כלומר, ובעצם האמצעי יש מקום שהיא טריפה כגון בצומת הגידין, ויש מקום שהיא כשרה כגון למעלה מן הצומת. ואל תתמה היאך אי פסיק לה, למעלה מן הצומת בעצם האמצעי כשרה, וכשמשפיל לחתכה בצומת טריפה, שאין אומרים בטרפות זו דומה לזו, שהרי חותכה מכאן ומתה חותכה מכאן וחיתה, ולא נאסרה בהמה זו מפני שהיא חתוכת רגל ממקום זה, אלא מפני שנחתכו הגידין, שחתיכתן היא מכלל הטרפיות. ומקום צומת הגידין הוא מתחיל מן המקום שהן נראים קשים ולבנים עד המקום שיתחילו להתרכך ולהתאדם: **צומת הגידים.** הם שלשה חוטים לבנים בבהמה צמותים ומחוברים יחד, אחד עבה ושנים דקים. ואם ניטל האחד העבה לבדו, אין זה ניטל צומת הגידין, שהרי נשארו שנים. ואם ניטלו שנים הדקים ממקומם מותרת שהרי האחד העב גדול משניהם והרי לא ניטל כל הצומת אלא מיעוטם. ואם נחתך רובו של כל אחד מהן, טריפה. ואין צריך לומר אם נחתכו כולן או ניטלו כולן. ובעוף הם ששה עשר חוטים לבנים. אפילו לא נחתך אלא רובו של אחד מהן, טריפה: **נשבר העצם.** למטה מן הארכובה במקום שאין עושה אותה טריפה: **אם רוב הבשר קיים.** דהיינו שעור ובשר חופים רוב עביו ורוב הקיפו של שבר. דזמנין דמשכחת ליה זה בלא זה כגון שמרחיב מצד אחד ומיצר מצד אחר שאין העצם עגול, הלכך בעי לתרייהו: **שחיטתו מטהרתו.** לאבר המדולדל. ומותר אפילו באכילה: **ואם לאו.** שאין עור ובשר חופים את רובו, אין שחיטתו מטהרתו. ואע"ג דבהמה מותרת, הוי אבר אסור משום ובשר בשדה טריפה, כדאמרינן (דף עג) להביא אבר ובשר המדולדלים. ואם נשבר העצם מן הארכובה ולמעלה במקום שעושה אותה טריפה, אם רוב בשר קיים, אבר ובהמה מותר. ואם לאו,

(7) If a person slaughtered an animal and found in it an afterbirth, he who is not so particular [i.e., does not find it too repulsive to eat] may eat it [it is not considered *חיי* — a limb separated from a living animal, even though it is detached from the womb and therefore, the slaughter is valid for it, as well]. It does not contract impurity of food [since it is not considered an “edible”] or the impurity of *neveilah* [if the animal died without slaughter, the afterbirth found inside, is not *neveilah*]. If however, he intended to eat it [this thought does convey a status of “edible” and therefore], it can contract food impurities [if it touched something defiling], but not the impurity of *neveilah* [his thought does not render it meat]. If part of the afterbirth emerged [before the slaughtering of the mother], it may not be eaten for it is a sign of birth in a woman and also a sign of birth in an animal [i.e., this portion of the afterbirth, may have contained part of the head, which if true, constitutes the status of being born, thus the slaughter of the mother has no effect on the afterbirth]. If an animal which was pregnant with a firstborn cast out its afterbirth, [it does not have any sanctity and] it may be thrown to the dogs, but in the case of a consecrated animal, it must be buried. It may not be buried at crossroads or hung on a tree for these are [superstitious] Emmitite practices [they believed that this would prevent this animal from aborting again].

רבנו עובדיה מברטנורא

אבר ובהמה אסור. ודין העוף כדן בהמה לדבר זה: **ז שליא**. כמין כיס שהעובר מונח בתוכו: **נפש היפה**. שאין דעתו קצה בה מחמת מיאוס: **תאכלנה**. ולא אמרינן אבר מן החי הוא. אלא גם היא ניתרת בשחיטת האם: **ואינה מטמאה**. דלא חשיבא אוכל: **ולא טומאת נבילות**. אם מתה הבהמה: **מטמאה טומאת אוכלין**. אם נגעה בטומאה. דמחשבה משויא לה אוכל. אבל טומאת נבילות לא. דלאו בשר הוא אלא כשאר אוכל בעלמא הוא: **אסורה באכילה**. ואע”ג דלא נפק אלא פורתא ופשיטא דכל מיחוי הולד לא היה שם, מכל מקום חיישינן שמא באותו מקצת יצא ראש הולד והרי הוא כילוד: [הכי גרסינן]: **סימן ולד באשה וסימן ולד בבהמה: המבכרת**. זהו פטר רחם שלה: **ישליכנה לכלבים**. שאין קדושה בה. דאע”ג דאין שליא בלא ולד, הכא רובא לאו בת מיקדשא היא, דדילמא נקבה הוות או נדמה הוה ולא קדיש: **ובמוקדשין**. כגון בהמת שלמים שהפילה שליא: **תקבר**. דכיון דאין שליא בלא ולד, קדשה דבין זכר ובין נקבה דנפיק מבהמת הקדש קדיש: **בפרשת דרכים**. מקום שהדרכים מתפרשים לשנים, ודרך המנחשים לקברה שם כדי שלא תפיל עוד: **דרכי האמורי**. ניהוש. וכתוב לא תעשה כמעשיהם: